

Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Kar
Történettudományi Intézet
Történelem alapszak, BA képzés

ZÁRÓVIZSGA TÉTELEK

Ókor

- 1. Az ókori Mezopotámia története** (Hahn István–Kákosy László–Komoróczy Géza: Az ókor története II. Bp., 1986, 87–199.; Ókori keleti történeti chrestomathia, szerk.: Harmatta János. Bp., 1962.)
- 2. Az ókori Egyiptom története** (Kákosy László: Az ókori Egyiptom története és kultúrája. Bp., 1998.; Ókori keleti történeti chrestomathia. Szerk. Harmatta János. Bp., 1962.)
- 3. Palesztína az ókorban** (H. Jagersma: Izrael története I–II., Bp., 1991.; Kroll, Gerhard: Jézus nyomában. Bp., 1986.; Ókori keleti történeti chrestomathia. Szerk. Harmatta János. Bp., 1962.)
- 4. Görög történelem az archaikus korban** (Hegy Dolores–Kertész István–Németh György–Sarkady János: Görög történelem. Bp., 1995. 1–254.; Görög történeti chrestomathia. Szerk. Borzsák István. Bp., 1960.; Görög történelem. Szöveggyűjtemény. Szerk. Németh György. Bp., 1999.)
- 5. A hellénisztikus görög világ története** (Hegy Dolores–Kertész István–Németh György–Sarkady János: Görög történelem. Bp., 1995. 255–356; Görög történeti chrestomathia. Szerk. Borzsák István. Bp., 1960.; Görög történelem. Szöveggyűjtemény. Szerk. Németh György. Bp., 1999.)
- 6. Róma kialakulása és a köztársaság** (Ferenczy-Maróti Egon–Hahn István: Az ókori Róma története. Bp., 1992; Alföldy András: Római társadalom történet. Bp., 2000.; Róma történeti chrestomathia. Szerk. Borzsák István. Bp., 1993.)
- 7. A római köztársaság átalakulása és a császárság** (Ferenczy-Maróti Egon–Hahn István: Az ókori Róma története. Bp., 1992.; Alföldy András: Római társadalom történet. Bp., 2000.; Róma történeti chrestomathia. Szerk. Borzsák István. Bp., 1993.)

Középkor

EGYETEMES KÖZÉPKORTÖRTÉNET

- 1. A későrómai állam és Bizánc kialakulása** (Brehier, Louis: Bizánc tündöklése és hanyatlása. I–II. Bp., 1997.)
- 2. Bizánc és az iszlám világ** (Ostrogorsky, G.: A bizánci állam története. Bp., 2001.; Obolensky, D.: A bizánci Nemzetközösség. Bp., 1999.)
- 3. Bizánc és Kelet-Európa** (Ostrogorsky, G.: A bizánci állam története. Bp., 2001.; Obolensky, D.: A bizánci Nemzetközösség. Bp., 1999.)
- 4. A népvándorlás kora** (Bálint Csanád: Kelet, a korai avarok és Bizánc kapcsolatai. Magyar őstörténeti Könyvtár 8., Szeged, 1995.; Bóna István: A hunok és nagykirályaik. Bp., 1993.)
- 5. A hűbériség kora és intézményei** (Angi János–Bárány Attila–Orosz István–Papp Imre–Pósán László: Európa a középkorban. Debrecen 1999.; Bloch, Marc: A feudális társadalom. Bp., 2002.; Benevolo, Leonardo: A város Európa történetében. Bp., 1994.)
- 6. A rendiség és a nemzeti államok kialakulása. Humanizmus és reneszánsz.** (Gerics József: Korai rendiség Európában és Magyarországon. Bp., 1987. 15–27.; Burckhardt, Jakob: A reneszánsz Itáliában. Bp., 1978.)
- 7. A középkori egyház** (Southern, Richard William: A nyugati társadalom és egyház a középkorban. Bp., 1987.; Jedin, Hubert: A zsinatok története. Bp., 1998.;

Irodalom általában: Klaniczay Gábor (szerk.): Európa ezer éve: középkor. I–II. Bp., 2004–2005.; Kinder, Hermann–Hilgemann, Werner: SH atlasz. Világtörténelem. Bp., 1999, 100–221.; Matz, Klaus–Jürgen: Ki mikor uralkodott - kormányzott? Bp., 1994, 2003.

KÖZÉPKORI MAGYARORSZÁG TÖRTÉNETE

- 1. A magyar nép eredete, vándorlása és honfoglalása.** (Róna-Tas András: A honfoglaló magyar nép. Bevezetés a korai magyar történelem ismeretébe. Bp., 1997.)
- 2. Beilleszkedés Európába: egyházszervezés, az állam megszilárdulása.** (Mályusz Elemér: Az egyházi társadalom a középkori Magyarországon. Bp., 1971.)
- 3. Az Árpád-kor** (Zsoldos Attila: Az Árpádok és alattvalóik. Magyarország története 1301-ig. Debrecen, 1997.; Engel Pál: Szent István birodalma. A középkori Magyarország története. Bp., 2001.; Szűcs Jenő: Az utolsó Árpádok. Bp., 1993.)
- 4. Az Anjou-kor** (Engel Pál–Kristó Gyula–Kubinyi András: Magyarország története 1301-1526. Bp., 1998.)
- 5. A vegyesházi királyok kora** (Engel Pál–Kristó Gyula–Kubinyi András: Magyarország története 1301-1526. Bp., 1998.; Mályusz Elemér: Zsigmond király uralma Magyarországon. Bp., 1984.; Kubinyi András: Mátyás király. Bp., 2001.)
- 6. A Jagelló-kor** (Tringli István: Az újkor hajnala. Magyarország története 1440–1541. Bp., 2003.)
- 7. Politikai és társadalmi intézmények a középkori Magyarországon** (Szabó István: A középkori magyar falu. Bp., 1969.; Eckhart Ferenc: Magyar alkotmány- és jogtörténet. Bp.1946.)

Újkor

ÚJKORI MAGYAR TÖRTÉNELEM 1526-1848

- 1. Mohács és következményei. Az ország három részre szakadása; a Királyi Magyarország és az Erdélyi Fejedelemség, a török Hódoltság berendezkedése**
- 2. Magyarország az európai gazdaságban: gazdaság és társadalom a XVI–XVIII. században; örökös főrendiség, örökös jobbágyság, városi és mezővárosi polgárság, vitézlő rend, kiváltságos elemek**
- 3. Habsburg-ellenes mozgalmak Bocskaitól II. Rákóczi Ferencig**
- 4. A török alóli felszabadító háború és a török uralom mérlege, etnikai következményei, demográfia a XVIII. században**
- 5. Reformáció és katolikus megújulás, reneszánsz és barokk kultúra. A felvilágosodás korának kultúrája, a nyelvkérdés, a magyar nemzeti ideológia sajátosságai**
- 6. Magyarország a XVIII. században III. Károly, Mária Terézia, II. József, II. Lipót, I. Ferenc uralkodásának időszakában**
- 7. A polgári átalakulás főbb kérdései a magyar reformországgyűléseken**

EGYETEMES ÚJKORI TÖRTÉNET (1492–1789)

- 1. Európa demográfiája, gazdasága és társadalma a XVI–XVIII. században** (Braudel, Fernand: Anyagi kultúra, gazdaság és kapitalizmus, XV–XVIII. század. A mindennapi élet struktúrái: a lehetséges és a lehetetlen. Bp. 2004².; Pounds, Norman J. G.: Európa történeti földrajza. Bp., 1997.)
- 2. A Habsburgok felemelkedése és államaik fejlődése a forradalmi háborúkig** (Gonda Imre–Niederhauser Emil: A Habsburgok. Egy európai jelenség. Bp., 1998⁶.)
- 3. A francia abszolutizmus kialakulása, virágkora és válsága** (Duby, Georges (szerk.): Franciaország története I. A kezdetektől a Bourbon-restaurációig. Bp., 2005.)
- 4. Az angol politikai és társadalmi modell** (Szántó György Tibor: Anglikán reformáció, angol forradalom. Bp. 2000.; Uő: Anglia története. Bp., 1987.)
- 5. Szövetségi rendszerek és katonai konfliktusok a XVI–XVIII. századi Európában** (Ifj. Barta János: "Napkirályok" tündöklése. Európa a 16–18. században. Debrecen 1996. Kennedy, Paul: A nagyhatalmak tündöklése és bukása: Gazdasági változások és katonai konfliktusok 1500–2000. Budapest, 1992.)
- 6. Despotizmus és rendi anarchia. A hatalomgyakorlás változatai Kelet-Európában** (Fodor Pál: A szultán és az aranyalma. Tanulmányok az oszmán-török történelemről. Bp., 2001.; Font M.–Krausz T.–Niederhauser E.–Szvák GY.: Oroszország története. 1997.; Szokolay Katalin: Lengyelország története. Bp., 1997.)
- 7. A földrajzi felfedezések és a gyarmatosítás első szakasza. Az Európán túli világ** (Hahner Péter: A régi rend alkonya. Egyetemes történet 1648–1815. Bp., 2005.; Wolf, Eric R.: Európa és a történelem nélküli népek. Bp. 1995.)

Jelenkor

XIX. ÉS XX. SZÁZADI MAGYAR TÖRTÉNELEM

1. A polgári átalakulás és a modern nemzet kialakulása. Magyarország a Habsburg-birodalomban (1848-1867)

Az 1848-as törvények. A szabadságharc. Az önkényuralom kora. Habsburg – magyar kiegyezési kísérletek. A provizórium. Az 1867-es kiegyezés

2. Magyarország a dualizmus korában (1867-1918)

A dualista rendszer működése. Pártok, politikusok. A nemzetiségi kérdés. A Monarchia a nemzetközi kapcsolatok rendszerében

3. Az I. világháború és a forradalmak kora. A történelmi Magyarország széthullása (1914-1920)

Magyarország és a Monarchia a világháborúban. A Károlyi-rendszer. A proletárdiktatúra. Az ellenforradalom. Trianon

4. Magyarország a két világháború között (1920-1945)

A Bethlen-konzolidáció. A revízió lehetőségei, Magyarország külpolitikai mozgásteret. Magyarország a harmincas években. A zsidókérdés. Magyarország a II. világháborúban

5. Magyarország a Szovjetunió érdekszférájában (1945-1990)

A „népi demokratikus” átmenet. A Rákosi-korszak. Az 1956-os forradalom és szabadságharc. A kádári restauráció. A Kádár-rendszer. A rendszerváltás

6. Gazdasági, társadalmi változások a modern kori Magyarországon (1848-1990)

A jobbágyfelszabadítás és a mezőgazdaság átalakulása. A modern ipar kialakulása és a munkásmozgalom. A földkérdés. A magyar társadalom hagyományos és modern rétegei. Gazdasági változások a trianoni Magyarországon. A gazdaság államosítása. A „szocialista társadalom”

7. Kultúra, művelődés, életmód és eszmék a modern kori Magyarországon (1848-1990)

Az oktatási rendszer változásai. Politikai eszmék a XIX. és XX. századi Magyarországon. Irodalom, művészetek és tudomány. A vidéki és városi lakosság életmódjának változásai

XIX. ÉS XX. SZÁZADI EGYETEMES TÖRTÉNELEM

1. A francia forradalom és a Szent Szövetség kora Európában (1789-1848)

A francia forradalom és a napóleoni háborúk. A bécsi kongresszus és a Szent Szövetség. Franciaország, Anglia, a Német Szövetség, a Habsburg-birodalom és Oroszország a XIX. század első felében

2. A modern nemzetállamok kialakulásának és megerősödésének kora (1848-1914)

Az 1848-as forradalmak Európában. Az olasz és a német egység kialakulása. Nagyhatalmi konfliktusok és szövetségek a XIX. század második felében. Anglia, Franciaország, Németország, Ausztria és Oroszország a XIX. század második felében. A Balkán és a keleti kérdés. Gyarmatosítás és imperializmus. Amerika felemelkedése. Kína, India és Japán a XIX. században

3. A világháborúk kora (1914-1945)

Az I. világháború és az azt követő békék. A versailles-i békerendszer működése és bukása. Nagyhatalmi ellentétek és szövetségek a két világháború között. A II. világháború Európában, Ázsiában és Afrikában

4. Diktatúrák és demokráciák a XX. században

A Szovjetunió Lenin és Sztálin korában. A hitleri Németország. Az olasz fasizmus. Anglia, Franciaország és az USA a XX. század első felében

5. A kétpólusú világrendszer (1945-1989)

A hidegháború fegyveres és politikai konfliktusai. Az enyhülés korszaka. A Reagan-doktrína. A szovjet birodalom összeomlása. Az USA, Anglia, Franciaország, a kettéosztott Németország, Kína és a Szovjetunió a XX. század második felében. A szovjet blokk államai. A gyarmati rend felbomlása. Az európai integráció

6. Európa gazdasági és társadalmi viszonyai a XIX-XX. században

Az ipari forradalom előzményei és következményei. Az ipari társadalom kialakulása. Urbanizáció, migráció. A hagyományos társadalom felbomlása. A modern gazdasági növekedés Európában és Amerikában. A globalizáció

7. Kultúra, művelődés, életmód és eszmetörténet a XIX-XX. században

Az oktatás szerepe a társadalmi változásokban. Politikai eszmék a XIX. és XX. században. Irodalom, művészetek és tudomány. A vidéki és városi lakosság életmódjának változásai

Egyháztörténet

- 1. Katolikus és protestáns konfesszionizáció a XVI–XVII. századi Európában**
- 2. Protestáns felekezetszerveződés Magyarországon a kora újkorban**
- 3. Katolikus konfesszionizáció a XVI–XVII. századi Magyarországon**
- 4. Egyház és pápaság a XVIII. és a „hosszú” XIX. században**
- 5. Katolikus egyház Magyarországon a szatmári békétől a Monarchia széthullásáig**
- 6. Egyház és a pápaság a modern korban**
- 7. Katolicizmus a XX. századi Magyarországon**

Irodalom:

I.

Gárdonyi Máté: Bevezetés a Katolikus Egyház történetében. Bp., 2006. 176–356.

Tusor Péter, Katolikus konfesszionizáció a kora újkori Magyarországon. Egyetemi jegyzet, 2008. (online)

Tusor Péter: Katolikus egyház a 18–19. századi Magyarországon. Egyetemi jegyzet, 2008. (online)

Gárdonyi Máté – Tusor Péter: Modernkori katolicizmus Magyarországon. Egyetemi jegyzet, 2009. (online)

II.

A BA-képzés egyháztörténeti előadásainak és szemináriumainak anyaga és azok kötelező irodalma